

Súd: Krajský súd Nitra  
Spisová značka: 8Co/76/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117222012  
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný  
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4117222012.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Jarmily Pogradovej, v spore žalobkyne: A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. F., B. XXX/X, zastúpená advokátom: JUDr. Matúšom Lemešom, so sídlom Košice, Kuzmányho 29, proti žalovaným: 1. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., C. XXX/XX a 2. L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. Q., L. XXXX/XX, obaja žalovaní zastúpení advokátkou: Mgr. Janou Hoksovou, so sídlom Volkovce, J. Kalinčiaka 13, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do BSM žalobkyne a žalovaného 1., o odvolaní žalovaného 1. a 2. proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 7C/13/2017-272 zo dňa 6. februára 2020, jednohlasne takto

### rozhodol:

Odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í nasledovne:

I. Žalobu žalobkyne voči žalovanému v 1. rade z a m i e t a.

II. Súd u r č u j e , že žalobkyňa A. C., nar. XX.XX.XXXX, je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 1 nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. S. L., obec S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX, a to bytu č. X na X. p. v bytovom dome so súpisným číslom XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele číslo XXXX/X, spoluvlastníckeho podielu na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 14 m<sup>2</sup> v podiele 3768/148334-in, spoluvlastníckeho podielu na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 474 m<sup>2</sup> v podiele 3768/148334-in.

III. Žalobkyňa p r i z n á v a proti žalovanej v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Žalovanému v 1. rade proti žalobkyňi nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

### o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 13.06.2017 domáhala určenia, že žalobkyňa a žalovaný T. C., nar. XX.XX.XXXX, sú bezpodielovými spoluvlastníkmi spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. S. L., obec S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX a to byt č. X na X. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvorie o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvorie o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, ako aj žiadala priznať nárok na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že na liste vlastníctva je žalovaný v 1. rade evidovaný ako spoluvlastník predmetnej nehnuteľnosti a to v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1 a to na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu v 1650/2016-p.z. 1085/16. V čase nadobudnutia boli žalobkyňa a žalovaný v 1. rade manželmi, ktoré manželstvo uzatvorili dňa 19.09.1998. V danom prípade má žalobkyňa za to, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na predmetnej nehnuteľnosti patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, a teda právny stav zapísaný na LV č. XXXX, podľa ktorého je žalovaný v 1. rade výlučným vlastníkom tohto podielu nie je v súlade so stavom faktickým. V zmysle § 143 Občianskeho zákonníka je nesporné, že žalobkyňa je bezpodielovou spoluvlastníčkou

spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 na predmetnej nehnuteľnosti, avšak na liste vlastníctva je ako výlučný vlastník tohto spoluvlastníckeho podielu evidovaný len žalovaný. Žalobkyňa má preto naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam za tým účelom, aby sa faktický stav zosúladiť so stavom právnym. Podaním doručeným súdu dňa 26.06.2017 žalobkyňa navrhla pripustiť vstup ďalšieho subjektu do konania na strane žalovaného a to L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. z dôvodu, že po podaní žaloby žalovaný uzatvoril kúpnu zmluvu, ktorou previedol spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach na L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XXX. Kúpnu zmluvu, na základe ktorej Okresný úrad Zlaté Moravce, katastrálny odbor, povolil vklad vlastníckeho práva v konaní vedenom pod V č. 1099/2017 v prospech L. F., nar. XX.XX.XXXX, žalovaný v 1. rade uzatvoril bez vedomia a súhlasu žalobkyne. Z tohto dôvodu je táto kúpna zmluva s poukazom na § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná a žalobkyňa sa týmto výslovne dovoľáva relatívnej neplatnosti tohto právneho úkonu. Vzhľadom na uvedené musí na strane žalovaných vystupovať aj L. F., ktorá je evidovaná ako výlučná vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti. S ohľadom na uvedené žiadala žalobkyňa, aby súd určil, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. S. L., okres S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX a to byt č. X na X. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného T. C., nar. XX.XX.XXXX. Súd uznesením zo dňa 23.01.2018 č.k. 7C/13/2017-37 pripustil, aby do konania pristúpila na strane žalovaného ako žalovaná v 2. rade L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U.. Okresný súd Nitra dňa 26.10.2018 rozhodol rozsudkom sp. zn. 7C/13/2017-186 vo veci samej tak, že žalobu zamietol a žalovaným priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania. V dôsledku odvolania žalobkyne došlo k zrušeniu prvoinštančného rozhodnutia, a to uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/32/2019-235 zo dňa 12.09.2019, konštatujúc nesprávnosť právneho záveru súdu prvej inštancie o nedostatku právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie vzhľadom na evidovaný stav zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností k predmetnej nehnuteľnosti naliehavý právny záujem žalobkyne na ňou podanej žalobe odvolací súd považuje za daný a preukázaný, pričom v prípade súdneho rozhodnutia sa zápis do evidencie nehnuteľností nevykonáva vkladom, ale záznamom. Poukázal na to, že predpokladom riešenia toho, či predmetný byt v rozsahu spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 -ice k celku patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, resp. o určení, že sú jeho bezpodielovými spoluvlastníkmi, v rámci konania o BSM je možné len za predpokladu, že žalovaný v 1. rade je zapísaný ako podielový spoluvlastník v evidencii nehnuteľností. Za stavu zápisu v evidencii nehnuteľností, že predmetný byt je zapísaný v celku ako vlastníctvo tretej osoby (žalovanej v 2. rade) nie je možné v konaní o vyporiadanie BSM, účastníkom ktorého konania žalovaná v 2. rade byť nemôže, riešiť formou riešenia predbežnej otázky to, či predmetný byt v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1/2-ice k celku do predmetu BSM patrí, keď tiež právny úkon, ktorým žalovaný v 1. rade predmetný spoluvlastnícky podiel nadobudol, bol dotknutý ďalšími právnymi úkonmi s následkom toho, že v evidencii nehnuteľností vlastníkom zapísaný nie je. Pri neúčasti žalovanej v 2. rade v prípadnom konaní o vyporiadanie BSM by súdne rozhodnutie nemohlo (nebolo spôsobilé) byť predmetom záznamu zmeny vlastníctva v evidencii nehnuteľností. Pokiaľ otázka vlastníctva spoluvlastníckeho podielu k predmetnému bytu v súčasnosti svedčí ako výlučné vlastníctvo tretej osobe, spornosť sa netýka len manželov a nie je možná iná ako podaná žaloba smerujúca proti evidovanému vlastníkovi nehnuteľností, keď práve takéto (požadované) súdne rozhodnutie je spôsobilé byť predmetom záznamu v katastri nehnuteľností a teda (aj spôsobilé) odstrániť právnu neistotu vo vzťahu ako žalobkyne a žalovaného v 1. rade, tak aj na strane žalovanej, ktorá nemôže stratiť vlastníctvo v konaní, ktorého účastníkom nie je. Potrebe určovacej žaloby v kontexte ustanovenia § 137 písm. c/ CSP svedčí aj to, že prípadné iné žaloby žalobkyne v kontexte ustanovenia § 137 písm. d/ CSP nie sú dané z dôvodu chýbajúceho zmocnenia v osobitnom predpise. V ďalšom konaní uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa vecne dôvodnosťou podanej žaloby, na ktorej má žalobkyňa podľa právneho názoru odvolacieho súdu daný naliehavý právny záujem a súčasne rozhodnúť o trovách strán spor v celom konaní. Rešpektujúc rozhodnutie odvolacieho súdu súd umožnil stranám sporu sa opätovne vyjadriť a navrhnúť doplnenie dokazovania. V tomto smere sa písomne vyjadrila žalobkyňa a na pojednávaniach vyjadrili právni zástupcovia oboch strán, žalovaná v 2. rade s tým, že žiadna zo strán nenavrhol a ani označila žiadne ďalšie dôkazy. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení zo dňa 27.12.2019 uviedla, že v doterajšom konaní jednoznačne preukázala, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na predmetnej nehnuteľnosti patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Nehnuteľnosť žalovaný v 1. rade (vtedajší manžel žalobkyne) nadobudol kúpnu zmluvou za

trvania manželstva (manželstvo bolo uzatvorené dňa 19.09.1998, t.j. predtým, ako bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti titulom zmluvy o prevode vlastníctva bytu v konaní č. V 1085/2016) S poukazom na ust. § 143 OZ, je nesporné, že sporná nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Uvedené nijako nespochybujú ani následne právne úkony, ktoré považuje za neplatné a účelové realizované len ako následok toho, že žalobkyňa sa začala domáhať určenia, že sporná nehnuteľnosť patrí do jej bezpodielového spoluvlastníctva. Odstúpenie od kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností na žalovaných, nie je platným právnym úkonom, ale opäť len o účelový a fingovaný úkon. Spornú nehnuteľnosť „nadobudla“ žalovaná v 2. rade potom, čo sa jej a žalovanému v 1. rade nepodarilo previesť Nehnuteľnosť na tretiu osobu (P. P.), keďže žalobkyňa oznámila Okresnému úradu Zlaté Moravce, kat. odbor, že ako bezpodielová spoluvlastníčka s týmto prevodom nesúhlasí a preto bolo katastrálne konanie prerušené. Následne dňa 14.06.2017 bol vzatý späť návrh na katastrálne konanie, došlo k uzatvoreniu „dohody o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva bytu a dohoda o vrátení plnení“ zo dňa 13.06.2017 a hneď nasledujúci deň (14.06.2107) kúpnu zmluvou L. C. nehnuteľnosť „previedla“ na žalovanú v 2. rade. Je teda evidentné, že odstúpenie od kúpnej zmluvy bolo iba účelové a navyše je absolútne neplatné. Odstúpenie od kúpnej zmluvy je totiž možné iba v zákonom, resp. zmluvou predvídaných prípadoch, pričom v danom prípade na odstúpenie od zmluvy zo strany predávajúcej neboli dané ani zákonné a ani zmluvné dôvody. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 12.8.2009, č.k. 5Obdo/40/2008, podľa ktorého je potrebné skúmať fakticky, či sú alebo nie sú dané dôvody na odstúpenie od zmluvy. V tomto prípade dôvody na odstúpenie od zmluvy neexistovali. Pokiaľ ide o následne uzatvorenú kúpnu zmluvu zo dňa 14.06.2017, ktorou L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX ako predávajúca mala previesť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti na žalovanú v 2. rade ako kupujúcu, túto považuje za absolútne neplatnú. Vzhľadom na to, že odstúpenie od zmluvy bolo neplatné, L. C. nebola v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa 14.06.2017 vlastníčkou spornej nehnuteľnosti a teda nemohla na žalovanú v 2. rade previesť vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti, ktorú nevlastnila. Na margo uvedeného poukazuje na zásadu rímskeho práva (nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet), v zmysle ktorej z nepráva nemôže vzniknúť právo (bližšie k tomu aj uznesenie ÚS SR z 10. februára 2010 sp. zn. I. ÚS 50/10). Navyše žalovaná v 2. rade sa nemôže úspešne dovolávať ochrany svojho „vlastníckeho práva“ ani tvrdením, že spornú nehnuteľnosť nadobudla v dobrej viere v presvedčení, že predávajúca (L. C.) bola v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy skutočne vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaná v 2. rade totiž v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy vedela o tom spore, ktorého je stranou sporu na strane žalovaných a preto nemôže ani len teoreticky požívať ochranu. Okresný súd Nitra tak po rozhodnutí odvolacieho súdu dal priestor na vyjadrenia oboch strán sporu, spor strán sporu prejednal a rozhodol na pojednávaní, na ktoré sa dostavil právny zástupca žalobkyne, žalovaná v 2. rade a právna zástupkyňa žalovaných, nedostavila sa žalobkyňa a žalovaný v 1. rade, súr preto spor strán sporu prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní zotrval na podanej žalobe a žiadal, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, keďže aj v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu žalobkyňou formulovaný žalobný petit je spôsobilý na to, aby príslušný Okresný úrad, kat. odbor mohol vykonať na podklade takého rozhodnutia zápis. V konaní bolo preukázané, že predmetná nehnuteľnosť o veľkosti 1 bola nadobudnutá v čase trvania manželstva titulom kúpnej zmluvy zo dňa 22.08.2016 s tým, že príslušný Okresný úrad rozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva dňa 29.09.2016. Nie je sporné, že v tom čase boli žalobkyňa a žalovaný v 1. rade manželmi. Pokiaľ ide o následné úkony, a to odstúpenie od zmluvy zo strany L. F., takéto odstúpenie od zmluvy bolo neplatné, pretože v zmysle OZ od zmluvy možno odstúpiť len ak to vyplýva zo zákona, resp. ak si to zmluvné strany dohodli. Žalovaní v konaní neuviedli, aký bol dôvod odstúpenia od zmluvy. Ak mali strany sporu, resp. L. F. za to, že tu bol dôvod na odstúpenie od zmluvy, takýto dôvod musí byť daný. Všetky tieto doposiaľ uvedené skutočnosti žalovaní nerozporovali v žiadnom písomnom vyjadrení, napriek tomu, že súd uložil sporovým stranám tzv. sudcovskú lehotu. Žalovaní nepredložili žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že predmetná nehnuteľnosť nemá patriť do BSM, poukazujúc na to, že platí zákonná domnienka v zmysle § 143 OZ, že bol nadobudnutý po dobu trvania manželstva a všetky veci nadobudnuté za jeho trvania patria do BSM. Strana sporu má povinnosť skutočnosti nielen tvrdiť, ale ich aj dokázať, čo žalovaný neurobil. V poslednom rade je nesporné, že kúpna cena žalovanými bola zaplatená, a to vo výške 4500 eur. Zo zápisnice z pojednávania na Okresnom súde Prievidza zo dňa 04.09.2017 v konaní vedenom pod sp. zn. 12P/20/2017 vyplýva, že žalovaný v 1. rade uviedol nasledovné: „Otec uvádza, že pokiaľ ide o vyššie uvedenú dohodu, mala by mu byť vyplatená suma 4500 eur na účet. Zatiaľ mi nič neprišlo.“ Na doplňujúcu otázku právneho zástupcu, či otec očakáva v krátkej dobe poukázanie sumy 4500 eur na svoj účet, otec uviedol: „Neviem, či a túto sumu kedy dostanem. K tomu sa ja vyjadriť neviem. Ide o peniaze, ktoré by mi mala vyplatiť moja mama. Či mi tie peniaze moja mama vyplatí, tak to neriešim.“

O pravdivosti vyjadrenia žalovaného v 1. rade nemali súdy pochybnosti, a to Okresný súd Prievidza v rozsudku zo dňa 04.09.2017 sp. zn. 12P/20/2017, kde sa uvádza na str. 11: „Otec sa bez dôležitého dôvodu vzdal majetkového prospechu - sumy 4500 eur.“ Túto skutočnosť vo svojom rozhodnutí uvádza aj odvolací súd v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.12.2017, č.k. 27Cop/61/2017 na str. 7. Žalovaný v 1. rade ani podanom odvolaní proti predmetnému rozsudku Okresného súdu Prievidza nenamietal, že by nemal dostať peniaze za odstúpenie od zmluvy. Okrem toho aj v rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 08.11.2017 sp. zn. 11P/375/2016 sa na str. 8 uvádza citácia z pojednávania na Okresnom súde Prievidza. Skutočnosť, že peniaze boli zaplatené, vyplýva aj z tzv. dohody o dostúpení od zmluvy z ktorej vyplýva, že zmluvným stranám, teda aj žalovanému v 1. rade sa má vrátiť suma 4500 eur. Právna zástupkyňa žalovaných na pojednávaní uviedla, že predmetná nehnuteľnosť nepatrí do BSM, pretože nebola nadobudnutá z finančných prostriedkov patriacich do BSM, o čom svedčí aj širší výklad citovaných ustanovení § 143 OZ a nasl., kde je povinnosťou skúmať či veci, ktoré majú majetkovú povahu, hoci by mali patriť do BSM, boli nadobudnuté práve z prostriedkov patriacich do BSM. Pokiaľ žalobkyňa nepreukázala, že finančné prostriedky, ktoré mali byť vynaložené na vyplatenie kúpnej ceny v rozsahu 4500 eur boli súčasťou BSM, neunesla dôkazné bremeno v rozsahu podanej žaloby, že by aj nadobudnutá vec kúpnu zmluvou do BSM patrila. Do dnešného dňa nikto neuplatnil nárok na dovolávanie sa neplatnosti daného právneho úkonu - odstúpenia od kúpnej zmluvy. Uvedený právny úkon bol podpísaný zmluvnými stranami a pokiaľ sa zmluvné strany na takomto odstúpení vzájomne dohodli, uvedený právny úkon je platný v zmysle zákona, a teda bol aj spôsobilý nadobudnúť vecno-právne účinky príslušným zápisom do katastra nehnuteľností. Pokiaľ sa žalobkyňa domnieva alebo spochybňuje uvedený právny stav, bolo v jej možnostiach napadnúť tento právny úkon podaním žaloby o neplatnosť, čo neurobila. Príslušné rozhodnutia Okresného súdu Prievidza, Okresného súdu Nitra a Krajského súdu v Trenčíne riešia len otázku, že práve titulom odstúpenia mala byť žalovanému v 1. rade vrátená kúpna cena vo výške 4500 eur. Tvrdenia žalobkyne sú zmätočné a zavádzajúce, keď na jednej strane tento právny úkon žiada nebrať do úvahy a na druhej strane sa odvoláva práve na platnosť daného úkonu a nárok na vyplatenie 4500 eur. Žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, či boli použité prostriedky na nadobudnutie predmetného bytu, ktoré by mali patriť do BSM. K tejto skutočnosti sa nevedela na pojednávaní jednoznačne vyjadriť, pretože tak žalobkyňa, ako aj žalovaný v 1. rade nedisponovali žiadnymi finančnými prostriedkami, ktoré by tvorili úspory a bolo by možné vyplatiť z takýchto zdrojov uvedenú kúpnu cenu. Nárok žalobkyne v tomto konaní považujú za nedôvodný, pretože sa dovoláva určenia vlastníckeho práva, resp. že vec patrí do BSM titulom kúpnej zmluvy, ktorej účinky nastali povolením vkladu do katastra 29.09.2016 za trvania manželstva. Avšak predmetná kúpna zmluva stratila platnosť a účinnosť dohodou o odstúpení od zmluvy a vrátení príslušných plnení. Poukazujúc na § 3 OZ, majú za to, že pokiaľ by si žalobkyňa mala nárokovať na majetok, na ktorom sa žiadnym spôsobom nepodieľala formou vyplatenia kúpnej ceny, ktorá by patrila do BSM, bolo by to nielen v rozpore so zásadami, ako má súd prihliadať či vec patrí alebo nepatrí do BSM, ale aj s dobrými mravmi, pretože sa snaží obohatiť na úkor tretej osoby a získať tak značí majetkový prospech, ktorý jej nepatrí. Žalovaná v 2. rade sa vyjadrovala o postupnosti a dôvode prečo bola uzatvorená predmetná kúpna zmluva medzi pani L. C. a žalovanými, že dôvodom bola práve ochrana jej majetku pred negatívnymi vplyvmi a ohrozovaním zo strany ostatných rodinných príslušníkov, ktorí sa ju snažili z bytu vyštváť, a práve toto bol dôvod, prečo sa predmetný byt v danom čase previedol na žalovaných. Žalobkyňa v danom čase vedela o tejto skutočnosti, pretože boli so žalovaným v 1. rade manželia, dokonca prevzala aj rozhodnutie o povolení vkladu, ktorú skutočnosť nerozporovala a nenamietala. K sporu o nehnuteľnosť prišlo až po tom, keď sa žalobkyňa rozhodla opustiť spoločnú domácnosť a po právoplatnosti rozvodového konania, čo považujú za značne účelový krok. K dohode o odstúpení došlo vzájomnou dohodou práve z dôvodu, že neboli naplnené podmienky pokojného užívania a voľného disponovania s nehnuteľnosťou, a táto sa stala predmetom súdnych sporov, útokov a uplatňovaných nárokov zo strany tretích osôb. A keďže žalovaný, a teda aj všetci účastníci právneho úkonu, mali veľmi dobrú vedomosť o tom, prečo bol predmetný byt na nich prepísaný, rozhodli sa od tejto zmluvy odstúpiť a žalovaný v 1. rade si nenáročoval na nič, resp. aby som uviedla na pravosť vrátenie kúpnej ceny 4500 eur v jeho prospech, tým že tieto peniaze mu zapožičala v danom čase ako výpomoc žalovaná v 2. rade, tieto prostriedky jej boli vrátené v celosti. Žalovaný v 1. rade ako aj žalovaná v 2. rade ohľadne tejto kúpnej ceny zhodne vypovedali, akým spôsobom bola vyplatená a že tieto finančné prostriedky neboli použité z prostriedkov patriacich do BSM. S poukazom na uvedené navrhla žalobu zamietnuť a žalovaným priznať náhradu trov konania. Žalovaná v 2. rade na pojednávaní uviedla, že nešlo o pôžičku pre žalovaného v 1. rade, ale o finančnú výpomoc.

2. Napadnutým (v záhlaví tohto rozhodnutia označeným a v poradí druhým) rozsudkom Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie v spore takto rozhodol:

I. Súd určuje, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. S. L., obec S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX, a to byt č. X na X. p. v bytovom dome so súpisným číslom XXXX, vchod číslo XX, postavenom na parcele číslo XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne A. C., nar. XX.XX.XXXX, a žalovaného v 1. rade T. C., nar. XX.XX.XXXX.

II. Žalobkyňa má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Skutkový stav sporu súd prvej inštancie, s poukazom na špecifikované vykonané dokazovanie (body 4. a 12.), zistil nasledovne:

Žalobkyňa a žalovaný v 1. rade uzatvorili dňa 19.09.1998 manželstvo. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/375/2016-126 zo dňa 08.11.2017 súd manželstvo rozviedol a súčasne rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a to k F., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky detí s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spracovávať ich majetok, otca zaviazal prispievať na výživu maloletej F. sumou 150 eur mesačne a maloletej C. sumou 110 eur mesačne, ktoré výživné je povinné platiť k rukám matky vždy do 15 dňa v mesiaci dňa príslušného mesiaca vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode. Napokon rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V dôsledku odvolania matky rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom č.k. 25CoP/9/2018-242 zo dňa 23.05.2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti určenia výšky výživného tak, že otec je povinný platiť na maloletú F. sumou 170 eur a na maloletú C. sumou 120 eur mesačne, vždy do 15 dňa v mesiaci do rúk matky dieťaťa, počnúc dňom 27.01.2018. Zaostaté výživné za čas od 01.02.2018 do 31.05.2018 na maloletú F. v sume 680 eur a na maloletú C. v sume 480 eur je otec povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Predmetný rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 11P/375/2016-126 zo dňa 08.11.2017 v časti výroku o rozvode žalobkyne a žalovaného v 1. rade, výroku o zverení maloletých detí a zastupovaní maloletých detí nadobudol právoplatnosť dňa 26.01.2018. Podľa čiastočného výpisu LV č. XXXX pre kat. úz. S. L. zo dňa 05.06.2017 vyplýva, že vlastníckymi nehnuteľnosťami a to byt č. X na X. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in sú T. C., nar. XX.XX.XXXX a L. F., nar. XX.XX.XXXX, a to každý v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1. Titul nadobudnutia Zmluva o prevode vlastníctva bytu V 1650/20016-p.z.1085/16. Podľa čiastočného výpisu LV č. XXXX pre kat. úz. S. L. zo dňa 23.06.2017 vyplýva, že vlastníčkou nehnuteľnosti a to byt č. X na X. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in je L. F., nar. XX.XX.XXXX. Titul nadobudnutia kúpna zmluvy V 1099/2017-P.Z.773/17, a to každý v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1. Zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 22.08.2016 vyplynulo, že predávajúca L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX a kupujúci T. C., nar. XX.XX.XXXX a L. F., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX uzatvorili podľa § 5 a nasl. zákona č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, podľa § 43 a nasl. a § 588 zákona č. 40/1964 Zb. zmluvu, predmetom ktorej je odplatný prevod nehnuteľnosti a to bytu č. X na X. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, ktorý sa predávajúca zaväzuje previesť do podielového spoluvlastníctva kupujúcich, a to rovnakým dielom. Podľa čl. V bod. 1 zmluvy predávajúca a kupujúci 1 a 2 kupujú prevádzanú nehnuteľnosť za dohodnutú kúpnu cenu 9000 eur, slovom deväťtisíc eur. Podľa čl. V bod 2 zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že kupujúci 1 a 2 zaplatia predávajúcej kúpnu cenu v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy čo predávajúca potvrdzuje vlastnoručným podpisom tejto zmluvy. Zmluvné strany sa dohodli, že kupujúci nevstúpia do užívania predmetu kúpy, nakoľko na základe tejto kúpnej zmluvy sa kupujúci zaväzujú ponechať byt v bezplatnom doživotnom užívaní v prospech predávajúcej pričom sa predávajúca zaväzuje platiť si mesačné zálohové platby spojené s užívaním bytu, t.j. platby za vodu, plyn a elektriku, internet,

komunálny odpad a iné, poplatky správcovskej spoločnosti SLUŽBYT Zlaté Moravce, IČO: 18 047 343, prípadné nedoplatky, ktoré by vznikli a boli spojené s užívaním bytu zo strany predávajúcej. Zmluvné strany sa navzájom medzi sebou dohodli na kúpnej cene 9000 eur (slovom: Deväťtisíc eur) a to rovnakým dielom Kupujúci 1 v sume 4500 eur (slovom: štyritisícpäťsto eur) a Kupujúci 2 v sume 4500 eur (slovom: Štyritisícpäťsto eur). Kúpna cena bola zvýhodnená z dôvodu bezplatného doživotného bývania v prospech predávajúcej a z dôvodu, že kupujúci sú v rodinnom vzťahu s predávajúcou a zaväzujú sa ju nerušene doživotne dobývať v nehnuteľnosti definovanej v čl. I tejto zmluvy. Podľa IX bod 2 zmluvy právne vzťahy strán, ktorú nie sú upravené touto zmluvou, sa spravujú ustanoveniami 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení, zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a ostatnými platnými právnymi predpismi. Podľa článku IX bod 6 zmluvy zmluvné strany vyhlasujú, že táto zmluva bola napísaná podľa ich pokynov, že si ju pred podpísaním prečítali, jej obsahu porozumeli, uzavreli ju slobodne a vážne, bez nátlaku a na znak súhlasu s jej obsahom ju vlastnoručne podpisujú. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo vkladu V 1650/2016 zo dňa 29.09.2016 bol povolený vklad vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti v prospech T. C., v podiele 1 a L. F., rod. Y., v podiele 1. Predmetné rozhodnutie bolo prevzaté zo strany žalobkyne ako splnomocnenca žalovaného v 1. rade dňa 05.10.2016, čo vyplýva z doručky, ktorá je súčasťou katastrálneho spisu V 1650/2016. Zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu 28.04.2017 vyplýva, že predávajúci T. C. a L. F., rod. Y. uzatvorili so P. P., rod. P. zmluvu, predmetom ktorej bol prevod predmetnej nehnuteľnosti za kúpnu cenu 39.500 eur. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo V 885/2017-23 zo dňa 14.06.2017 bolo katastrálne konanie vo veci účastníkov konania T. C., L. F., rodenej Y. a P. P., rodenej P., prerušené do vyriešenia predbežnej otázky - relatívnej neplatnosti právneho úkonu, keďže Okresnému úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor bolo dňa 06.06.2017 doručené dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nakoľko spoluvlastnícky podiel T. C. má podľa dovolateľky A. C. patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okresný úrad Zlaté Moravce, katastrálny odbor rozhodnutím číslo V 885/2017-25 zo dňa 16.06.2017 konanie o návrhu na vklad z dôvodu späťvzatia návrhu na vklad pod číslom V 885/2017 podpísané všetkými účastníkmi konania zastavil. Podľa dohody o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva bytu a dohoda o vrátení plnení zo dňa 13.06.2017 vyplynulo, že L. C. ,rod. N., nar. 26.04.1951 (ako účastník v 1. rade) na jednej strane a T. C. (ako účastník v 2. rade) a L. F. (ako účastník v 3. rade) na strane druhej uzatvorili podľa ustanovení Občianskeho zákonníka dohodu o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva bytu vkladovanou pod V 1650/2016 a dohodu o vrátení prijatých plnení. Podľa článku II dohody sa zmluvné strany navzájom dohodli z dôvodu porušenia zmluvných podmienok a ústnych dojednaní medzi zmluvnými stranami pri pôvodnom predaji nehnuteľnosti zo strany účastníkov v 2., 3., že títo sa zaväzujú predmetné nehnuteľnosti opísané v čl. I tejto dohody vrátiť v pôvodnom stave účastníkovi v 1. rade, ktorý ich nadobudne do výlučného vlastníctva v podiele 1/1 a vo vzťahu k spoločným častiam a zariadeniam bytu, ako aj príslušeným pozemkom do podielového spoluvlastníctva v podiele 3678/148335 a zároveň sa účastník v 1. rade zaväzuje pri podpísaní tejto dohody vrátiť účastníkom v 2. a 3. rade prijatú kúpnu cenu vo výške 9.000 eur. Podľa článku IV. dohody zmluvné strany prehlasujú, že sú spôsobilí uzavrieť túto zmluvu a nie je im známa žiadna prekážka, ktorá by im v uzavretí tejto dohody bránila. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo V 1098/2017 zo dňa 19.06.2017 bol povolený vklad vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX na základe dohody o vrátení plnení uzatvorenej medzi L. C., rod. N., T. C., L. F., rod. Y.. Podľa kúpnej zmluvy zo dňa 14.06.2017 L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX ako predávajúca a L. F., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorili kúpnu zmluvu podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka, predmetom ktorej je nehnuteľnosť, a to byt č. X na X. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m2 o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m2 o veľkosti 3768/148334-in, vedené na LV .č XXXX pre kat. úz. S. L.. Podľa článku II zmluvy predávajúci predáva nehnuteľnosti spoločne aj s príslušenstvom, jeho súčasťami a spoluvlastníckymi podielom na spoločných častiach a zariadeniach obytného domu a pozemkoch opísané v čl. I tejto zmluvy v stave, v akom sa nachádzajú kupujúcej sa kúpnu cenu stanovenú vzájomnou dohodou 39.500 eur, ktorá bola vyplatená v celosti pred podpisom tejto zmluvy. Zmluvné strany svojím podpisom na tejto zmluve vzájomne potvrdzujú spôsob a podmienky vyplatenia kúpnej ceny. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor pod číslom V 1099/2017 zo dňa 20.06.2017 bol povolený vklad vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech L. F., rod. Y. na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi L. C., rod. N. a L. F., rod. Y.. Zo zápisnice o pojednávaní na Okresnom súde Prievidza sp. zn. 12P/20/2017 dňa 04.09.2017 okrem iného vyplýva, že žalovaný vo výpovedi (č.I. 170 pripojeného spisu 12P/20/2017) uvádza, že pokiaľ ide o vyššie uvedenú dohodu,

mala by mi byť vyplatená suma 4500 eur na účet, zatiaľ mi nič neprišlo. Na otázku PZ matky: „či otec očakáva v krátkej dobe poukázanie sumy 4500 eur na svoj účet? Žalovaný uvádza, že „nevie, či a kedy túto sumu dostane. K tomu sa ja vyjadriť neviem. Ide o peniaze, ktoré by mala vyplatiť moja mama, či mi tieto peniaze moja mama vyplatí, tak to neriešim. Dohodu som uzavrel z dôvodu, že podstata zmluvy ...“.

4. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na skutkový stav zistený z vykonaného dokazovania, citované ustanovenie § 137 písm. c) CSP (Civilný sporový poriadok - zákon č. 160/2015 Z. z.) a citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ - zákon č. 40/1964 Zb. - § 3 ods. 1, § 39, § 48 ods. 1 a 2, § 143, § 146 ods. 1, § 148 ods. 1 a § 150), odôvodnil nasledovne:

Z citovaného ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka vyplýva, že po dobu trvania manželstva platí zákonná domnienka, že všetky veci nadobudnuté za trvania manželstva tvoria bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či tejto zákonnej úprave zodpovedá formálny zápis v štátnom vedenom registri (v danom prípade v registri nehnuteľností). Podľa ustálenej súdnej praxe vyplýva, že za trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno pripustiť existenciu naliehavého právneho záujmu na určení, že určitá vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, najmä v prípade, ak ide o nehnuteľnosť, ktorá je evidovaná v katastri nehnuteľností len na jedného z manželov, prípadne na základe dispozície touto vecou sa táto nachádza vo vlastníctve tretej osoby. Súd sa preto ako s predbežnou otázkou zaoberal tým, či žalobkyňa svedčí naliehavý právny záujem na požadovanom určení a v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu v tejto veci vyjadreného v uznesení Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/32/2019-235 zo dňa 12.09.2019, súd dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na ňou podanej žalobe a to s ohľadom na evidovaný stav zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností k predmetnej nehnuteľnosti, pričom žalobkyňou formulovaný žalobný petit je spôsobilým na zápis do katastra nehnuteľností na základe súdneho rozhodnutia záznamom. Za stavu zápisu v evidencii nehnuteľností, že predmetný byt je zapísaný v celku ako vlastníctvo tretej osoby (žalovanej v 2. rade) nie je možné v konaní o vypořádanie BSM, účastníkom ktorého konania žalovaná v 2. rade byť nemôže, riešiť formou riešenia predbežnej otázky to, či predmetný byt v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1/2-ice k celku do predmetu BSM patrí, keď tiež právny úkon, ktorým žalovaný v 1. rade predmetný spoluvlastnícky podiel nadobudol, bol dotknutý ďalšími právnymi úkonmi s následkom toho, že v evidencii nehnuteľností vlastníkom zapísaný nie je. Pri neúčasti žalovanej v 2. rade v prípadnom konaní o vypořádanie BSM by súdne rozhodnutie nemohlo (nebolo spôsobilé) byť predmetom záznamu zmeny vlastníctva v evidencii nehnuteľností. Pokiaľ otázka vlastníctva spoluvlastníckeho podielu k predmetnému bytu v súčasnosti svedčí ako výlučné vlastníctvo tretej osobe, spornosť sa netýka len manželov a nie je možná iná ako podaná žaloba smerujúca proti evidovanému vlastníkovi nehnuteľnosti, keď práve takéto (požadované) súdne rozhodnutie je spôsobilé byť predmetom záznamu v katastri nehnuteľností a teda (aj spôsobilé) odstrániť právnu neistotu vo vzťahu ako žalobkyne a žalovaného v 1. rade, tak aj na strane žalovanej, ktorá nemôže stratiť vlastníctvo v konaní, ktorého účastníkom nie je. Potrebu určovacej žaloby v kontexte ustanovenia § 137 písm. c) CSP svedčí aj to, že prípadné iné žaloby žalobkyne v kontexte ustanovenia § 137 písm. d) CSP nie sú dané z dôvodu chýbajúceho zmocnenia v osobitnom predpise. Súd sa preto zaoberal dôvodnosťou podanej žaloby, na ktorej má žalobkyňa daný naliehavý právny záujem. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že uzavretím manželstva vzniká možnosť spoločného nadobúdania vecí manželmi, ktorá sa stáva realitou až existenciou určitej právnej skutočnosti, na základe ktorej dochádza k spoločnému nadobúdaniu vlastníckeho práva manželmi. Je pritom jedno, akou mierou sa ten ktorý manžel pričínil o nadobudnutie majetku, na základe akého právneho dôvodu počas trvania manželstva k tomuto nadobudnutiu došlo (napr. uzavretie zmluvy, vytvorenie veci) ak nejde o majetok či príjmy vylúčené z BSM, a či dôvodom nadobudnutia spoločného majetku je právny úkon jedného alebo oboch manželov. Súčasťou BSM sú prostriedky získané niektorým z manželov vo forme pôžičky alebo úveru a rovnako tak majetkové hodnoty za tieto prostriedky získané. Vo všeobecnosti platí súdna prax, že vec, ktorá bola nadobudnutá za trvania BSM z prostriedkov patriacich výlučne jednému z manželov (napr. z peňazí, ktoré mal už v čase pred uzatvorením manželstva, alebo ktoré získal darovaním), táto sa nestáva predmetom BSM, ale je vo výlučnom vlastníctve toho, kto ju takto obstaral. Tak je to v bežných prípadoch kúpy vecí jedným z manželom z jeho výlučných prostriedkov, zdrojov, keď ju od predávajúceho kupuje sám vo svojom mene, pre seba a keď sa druhý z manželov na takejto kúpe nepodieľa. V prípade ak bola cena obstarávanej veci úplne zaplatená z výlučných prostriedkov jedného z manželov, ktorý bol jediným účastníkom kúpnej zmluvy, potom táto vec nepatrí do BSM, ale je jeho osobným vlastníctvom. Pri nadobudnutí veci pomocou prostriedkov, ktoré boli vzaté jednak z BSM manželov a jednak z osobného majetku niektorého z manželov, stávajú sa veci takto nadobudnuté predmetom BSM bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM. Ustanovenia Občianskeho zákonníka neumožňujú

pokladať za neplatnú zmluvu o prevode nehnuteľnosti bez ďalšieho len z dôvodu, že zmluvu uzavrel len jeden z manželov. Rozhodujúce nie je, či ako účastník zmluvy vystupuje len jeden z manželov, ale či ním vykonávaný úkon je platný z hľadiska zákonných predpisov o vybavovaní záležitostí, ktoré sa týkajú spoločných vecí manželov. Na strane sporu, ktorá tvrdí, že určitá vec je v BSM manželov, leží dôkazné bremeno, že vec bola nadobudnutá za trvania manželstva, ak sa toto preukáže a druhý manžel tvrdí skutočnosti, ktoré vec z BSM vylučujú, bude na ňom dôkazné bremeno o týchto skutočnostiach (viď uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 4009/2007, rozsudok NS ČR sp.zn. 22Cdo 2615/2004). Preto aj v danej veci, bolo na žalobkyni dôkazné bremeno aby preukázala, že sporný spoluvlastnícky podiel k predmetnému bytu bol nadobudnutý za trvania manželstva a na žalovanom v 1. rade, aby by preukázal skutočnosti, pre ktoré by mal byť sporný spoluvlastnícky podiel vylúčený z bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Žalobkyňa v konaní preukázala, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. S. L., obec S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX, a to byť č. X na X. p. v bytovom dome so súpisným číslom XXXX, vchod číslo XX, postavenom na parcele číslo XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, bol nadobudnutý za trvania manželstva žalobkyne a žalovaného v 1. rade a to kúpnu zmluvou zo dňa 22.08.2016, ktorej vklad bol povolený Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo vkladu V 1650/2016 zo dňa 29.09.2016. Žalovaný v 1. rade v konaní tvrdil, že v prípade predmetnej nehnuteľnosti boli použité finančné prostriedky žalovanej v 2. rade, teda nešlo o spoločné prostriedky, ktoré mal so žalobkyňou. V tomto smere žalovaný v 1. rade neunesol dôkazné bremeno, že predmetné nehnuteľnosti zakúpil za svoje výlučné finančné prostriedky, prípadne, že sú tu iné skutočnosti, ktoré vylučujú sporné nehnuteľnosti z BSM. V tomto smere žalovaný v 1. rade nepredložil súdu žiaden dôkaz, ktorý by uvedené skutočnosti preukazovali, a to že sporná nehnuteľnosť bola kúpená v časti požadovaného spoluvlastníckeho podielu z jeho výlučných prostriedkov, prípadne, že na kúpu predmetného spoluvlastníckeho podielu žalovaný v 1. rade použil peňažné prostriedky tretích osôb, v tomto prípade žalovanej v 2. rade. Navyiac podľa tvrdenia právnej zástupkyne žalovaných na pojednávaní dňa 06.02.2020 malo ísť zo strany žalovanej v 2. rade v prípade sumy 4500 eur, ktorá predstavovala kúpnu cenu za ktorú žalovaný v 1. rade mal na základe zmluvy zo dňa 22.08.2016 nadobudnúť spoluvlastnícky podiel k predmetnému bytu, o pôžičku. Uvedené podľa názoru súdu nemá vplyv na to, že spoluvlastnícky podiel nemá patriť do BSM, pretože veci získané z pôžičky patria do BSM a sumu pôžičky je možné zohľadniť len ako vklad pri vyporiadaní BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade. K tomu sa žalovaná v 2. rade na pojednávaní dňa 06.02.2020 vyjadrila, že nešlo o pôžičku ale o finančnú výpomoc pre žalovaného v 1. rade. V tomto smere však žalovaný v 1. rade na pojednávaní dňa 26.09.2018 netvrdil, že žalovaná v 2. rade mu poskytla finančnú výpomoc vo vzťahu k sume 4500 eur, tvrdil, že kúpna cena 9000 eur bola uhradená v celom rozsahu žalovanou v 2. rade. Rovnako tak žalovaná v 2. rade na pojednávaní dňa 26.09.2018 netvrdila, že poskytla žalovanému v 1. rade finančnú výpomoc, resp. pôžičku. Súd poukazuje na čl. V bod. 1 zmluvy zo dňa 22.08.2016, podľa ktorého predávajúca a žalovaný v 1. rade a 2. rade ako kupujúci 1 a 2 kupujú prevádzanú nehnuteľnosť za dohodnutú kúpnu cenu 9000 eur, slovom deväťtisíceuro, pričom podľa bod 2 predmetného článku sa zmluvné strany dohodli, že kupujúci 1 a 2 zaplatia predávajúcej kúpnu cenu v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy čo predávajúca potvrdzuje vlastnoručným podpisom tejto zmluvy. Rovnako tak v dohode o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva bytu a dohode o vrátení plnení zo dňa 13.06.2017 sa uvádza, že L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX (ako účastník v 1. rade) na jednej strane a T. C. (ako účastník v 2. rade) a L. F. (ako účastník v 3. rade) sa navzájom dohodli z dôvodu porušenia zmluvných podmienok a ústnych dojednaní medzi zmluvnými stranami pri pôvodnom predaji nehnuteľnosti zo strany účastníkov v 2., 3., že títo sa zaväzujú predmetné nehnuteľnosti opísané v čl. I tejto dohody vrátiť v pôvodnom stave účastníkovi v 1. rade, ktorý ich nadobudne do výlučného vlastníctva v podiele 1/1 a vo vzťahu k spoločným častiam a zariadeniam bytu, ako aj prísluším pozemkom do podielového spoluvlastníctva a zároveň sa účastník v 1. rade zaväzuje pri podpísaní tejto dohody vrátiť účastníkom v 2. a 3. rade prijatú kúpnu cenu vo výške 9.000 eur. V tomto smere žalovaný v 1. rade na pojednávaní pred Okresným súdom Prievidza dňa 04.09.2017 vo veci vedenej pod sp.zn. 12P/20/2017 vo výpovedi okrem iného uviedol, že pokiaľ ide o uvedenú dohodu, mala by mu byť vyplatená suma 4500 eur na účet, zatiaľ mu nič neprišlo a nevie, či a kedy túto sumu dostane, k tomu sa vyjadriť nevie, ide o peniaze, ktorú by mu mala vyplatiť jeho mama, či mu ich mama vyplatí, to nerieši. Uvedené skutočnosti podľa názoru súdu preto vyvolávajú pochybnosti o pravdivosti tvrdení žalovaného v 1. rade, podľa ktorého finančné prostriedky vo výške 9000 eur ako kúpnu cenu za predmetnú nehnuteľnosť mala vyplatiť v celom rozsahu žalovaná v 2. rade, keď uvedené skutočnosti neuvádzal v rámci konania vedeného na Okresnom súde

Prievidza, pričom pokiaľ by malo byť pravdivé tvrdenie žalovaného v 1. rade, že finančné prostriedky za vyplatenie kúpnej ceny uhradila žalovaná v 2. rade v celom rozsahu, vyvoláva to pochybnosti, že túto skutočnosť neuvádzal v rámci konania vedeného na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 12P/20/2017. Neobstojí argumentácia žalovaného v 1. rade na pojednávaní dňa 26.09.2018, že na Okresnom súde Prievidza neporozumel otázke a bol v strese. Podľa názoru súdu žalovaný v 1. rade a ani žalovaná v 2. rade svoje tvrdenia, že v prípade predmetnej nehnuteľnosti boli použité finančné prostriedky žalovanej v 2. rade, a teda nešlo o spoločné prostriedky, ktoré žalovaný v 1. rade mal so žalobkyňou, teda nešlo o ich spoločný majetok, v konaní nepreukázali. Na žalovanom v 1. rade bolo dôkazné bremeno na preukázanie skutočností, ktoré by vylučovali sporné nehnuteľnosti z BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, teda aby v konaní preukázal, že nadobudol predmetné nehnuteľnosti zo svojich výlučných prostriedkov. Argumentáciou žalovaných, že bolo na žalobkyňu dôkazné bremeno, aby preukázala, že finančné prostriedky, ktoré boli vynaložené na vyplatenie kúpnej ceny 4500 eur, boli súčasťou BSM, sa súd nestotožňuje, pretože bolo na žalovanom v 1. rade dôkazné bremeno, aby preukázal skutočnosť, pre ktoré by mal sporný spoluvlastnícky podiel vylúčený z BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade. V konaní nebolo sporu o tom, že žalobkyňa a žalovaný v 1. rade nemali zrušené BSM a ani uzatvorenú dohodu o zúžení BSM. Súd dodáva, že iba v prípade, ak bola cena obstarávanej veci úplne zaplatená z výlučných prostriedkov jedného z manželov, ktorý bol jediným účastníkom kúpnej zmluvy, potom táto vec nepatrí do BSM, ale je jeho osobným vlastníctvom, čo žalovaný v 1. rade v konaní nepreukázal. V prípade ak bola cena obstarávanej veci nadobudnutá pomocou prostriedkov, ktoré boli vzaté jednak z BSM manželov a jednak z osobného majetku niektorého z manželov, vec takto nadobudnutá sa stáva predmetom BSM bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že aj peniaze získané pôžičkou bez ohľadu na to, či zmluvu uzatvorili obaja alebo jeden z manželov tvoria predmet BSM a súčasťou BSM sú prostriedky získané niektorým z manželov vo forme pôžičky alebo úveru a rovnako tak majetkové hodnoty za tieto prostriedky získané. Preto aj v prípade, že žalovaný v 1. rade na vyplatenie kúpnej ceny spoluvlastníckeho podielu predmetného bytu použil pôžičku, prípadne finančné prostriedky poskytnuté či už žalovanou v 2. rade alebo inou tretou osobou, uvedené by nevylučovalo predmetné nehnuteľnosti z BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, lebo v prípade ak bola cena obstarávaných pozemkov nadobudnutá pomocou prostriedkov, ktoré boli vzaté jednak z BSM manželov a jednak z osobného majetku žalovaného v 1. rade, takto nadobudnuté nehnuteľné veci sa stávajú predmetom BSM bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM, pričom aj peniaze získané žalovaným v 1. rade pôžičkou zo strany tretích osôb tvoria predmet BSM a prostriedky získané niektorým z manželov vo forme pôžičky alebo úveru sú súčasťou BSM a rovnako tak majetkové hodnoty za tieto prostriedky získané. Pokiaľ išlo o dohodu o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva bytu a dohodu o vrátení plnení zo dňa 13.06.2017 uzatvorená medzi L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX (ako účastník v 1. rade) na jednej strane a T. C. (ako účastník v 2. rade) a L. F. (ako účastník v 3. rade) na strane druhej, podľa ktorej sa navzájom dohodli z dôvodu porušenia zmluvných podmienok a ústnych dojednaní medzi zmluvnými stranami pri pôvodnom predaji nehnuteľnosti zo strany účastníkov v 2., 3., že títo sa zaväzujú predmetné nehnuteľnosti opísané v čl. I tejto dohody vrátiť v pôvodnom stave účastníkovi v 1. rade, ktorý ich nadobudne do výlučného vlastníctva v podiele 1/1 a vo vzťahu k spoločným častiam a zariadeniam bytu, ako aj príslušeným pozemkom do podielového spoluvlastníctva a zároveň sa účastník v 1. rade zaväzuje pri podpísaní tejto dohody vrátiť účastníkom v 2. a 3. rade prijatú kúpnu cenu vo výške 9.000 eur, súd túto považuje za neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Súd poukazuje na to, že odstúpenie od zmluvy je v zmysle § 48 Občianskeho zákonníka možné iba v zákonom, resp. zmluvou predvídaných prípadoch, ktoré v danom prípade neboli dané, a teda odstúpenie nie je platným právnym úkon a nenastali účinky ním predpokladané. V predmetnej dohode absentuje jednoznačné uvedenie, k akému porušeniu zmluvných podmienok malo dôjsť, preto vymedzenie dôvodu odstúpenia je nedostatočne špecifikované, čo zakladá nejednoznačnosť a neurčitosť dané právneho úkonu. Navyiac zo zmluvy zo dňa 22.08.2016 nevyplýva a nebolo to ani dohodnuté, že pre prípad porušenia zmluvných podmienok by niektorá zo zmluvných strán bola oprávnená od zmluvy odstúpiť. Podľa zmluvy čl. XI zo dňa 22.08.2016 zmluvné strany sú si vedomé toho, že obsahom tejto zmluvy sú viazané odo dňa jej podpísania, pričom ak v lehote 3 rokov od uzavretia tejto zmluvy nebude Okresnému úradu Zlaté Moravce, kat. odbor, podaný návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností platí, že zmluvné strany od tejto zmluvy odstúpili. Pokiaľ ide o možnosť účastníka odstúpiť od zmluvy v zákonom stanovených prípadoch, je potrebné poukázať na to, že zákon ustanovuje možnosť odstúpiť od zmluvy pre prípad tiesne, sankciu za omeškania dlžníka podľa § 517 ods. 1 OZ a či iné porušenie zmluvných povinností podľa § 576 OZ, § 623 OZ, § 679 OZ, čo však nie je daný prípad. V danom prípade tak dôvod odstúpenia od zmluvy o prevode zo dňa 22.08.2016 nebol daný, pričom žalovaní ani netvrdili žiadny zákonný dôvod pre odstúpenie.

Neobstojí v tomto smere argumentácia žalovaných, že do dnešného dňa nikto neuplatnil nárok na dovolávanie sa neplatnosti daného právneho úkonu - odstúpenia od kúpnej zmluvy, ktorý právny úkon bol podpísaný zmluvnými stranami a pokiaľ sa zmluvné strany na takomto odstúpení vzájomne dohodli, uvedený právny úkon je platný v zmysle zákona, a teda bol aj spôsobilý nadobudnúť vecno-právne účinky príslušným zápisom do katastra nehnuteľností. Súd je povinný prihliadať ex offa na to, či daný právny úkon je platný v zmysle zákona tak ako to predpokladá ust. § 39 OZ, pričom túto otázku je oprávnený riešiť ako predbežnú pre rozhodnutie v tejto veci. Pokiaľ išlo o následnú kúpnu zmluvu uzatvorenú medzi L. C. a žalovanou v 2. rade dňa 14.06.2017, ani túto súd nepovažoval za platný právny úkon z dôvodu, že odstúpenie od zmluvy bolo posúdené ako neplatné, a preto L. C. nebola v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa 14.06.2017 vlastníčkou sporného bytu a teda nemohla na žalovanú v 2. rade previesť vlastnícke právo k spornému bytu. Žalovaná v 2. rade sa nemôže dovolávať ochrany svojho vlastníckeho práva, poukazujúc na to, že nehnuteľnosť nadobudla v dobrej viere v presvedčení, že predávajúca bola v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa 14.06.2017 skutočnou vlastníčkou sporného bytu, keďže mala vedomosť o tomto spore, v ktorom sa žalobkyňa domáha určenia, že sporný spoluvlastnícky podiel k predmetnému bytu patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Navyše súd poukazuje na následnosť jednotlivých právnych úkonov, ku ktorým došlo v priebehu niekoľkých dní, čo navodzuje súdu dojem o účelovosti a fingovanosti predmetných právnych úkonov (odstúpenie od zmluvy zo dňa 13.06.2017, kúpna zmluva zo dňa 14.06.2017). Na strane žalovanej v 2. rade nemožno teda ani len teoreticky uvažovať o ochrane jej vlastníckeho práva z titulu dobromyseľnosti, pretože v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa 14.06.2017 mala vedomosť o tom, že žalobkyňa sa v tomto konaní domáha určenia, že sporný spoluvlastnícky podiel predmetného bytu patrí do BSM žalobkyne a žalovaného a to s ohľadom na to, že na základe Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo V 885/2017-23 zo dňa 14.06.2017 bolo katastrálne konanie vo veci účastníkov konania T. C., L. F., rodenej Y. a P. P., rodenej P., prerušené do vyriešenia predbežnej otázky - relatívnej neplatnosti právneho úkonu, keďže Okresnému úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor bolo dňa 06.06.2017 doručené dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nakoľko spoluvlastnícky podiel T. C. má podľa dovolateľky A. C. patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalovaní v konaní apelovali na aplikáciu ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V zmysle tohto ustanovenia výkonom práva nie je protiprávne správanie subjektov, aj keď ako právna skutočnosť môže mať za následok vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu; výkon práva musí byť právom dovolený (aprobovaný). Uvedené ustanovenie má v oblasti občianskeho práva závažný interpretačný i aplikačný dosah. Ide predovšetkým o ustanovenia zakazujúce taký výkon práv a povinností, ktorý by bol v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti. Ide teda o elementárnu slušnosť, vzájomné rešpektovanie sa a potrebnú mieru tolerancie v spoločensky vhodnej miere a únosnosti. Pojmom dobré mravy možno rozumieť pravidlá morálneho charakteru, aj keď za určitých okolností môžu nadobudnúť povahu právnej normy. Pri aplikácii § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejde ani tak o subjektívny názor účastníka, ako o spoločenské, objektivizované hodnotenie. Nemožno vylúčiť, aby sa vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, hoci úplne výnimočne, prihliadlo aj na okolnosti spočívajúce v osobe alebo v pomeroch účastníka, ktorý sa domáha ochrany proti neoprávnenému zásahu. Môže však ísť len o také okolnosti, ktoré svojou závažnosťou tento mimoriadny ohľad vyžadujú, pričom treba dbať o to, aby ten, kto sa ich dovoláva, sám nekonal v rozpore s dobrými mravmi a nevyžadoval ohľady neúmerné okolnostiam konkrétneho prípadu, a zabránil tak snahe alebo možnosti ich zneužitia. Toto ustanovenie vyjadruje zároveň zákaz šikanózneho výkonu práva, o ktoré ide vtedy, ak je právo vykonávané za účelom poškodzovania iného subjektu. Za zneužitie práva treba považovať konanie navonok dovolené, ktorým má však byť dosiahnutie nedovoleného výsledku. Právny úkon je v rozpore s dobrými mravmi aj vtedy, ak nerešpektuje niektorú zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré sú uznávané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Šikanózny výkon práva sa musí vždy preukázať a dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto je takýmto výkonom práva poškodený. Podľa názoru súdu zneužitie práva alebo šikanózny výkon práva zo strany žalobkyne nevyplýva. Z výsledkov zisteného skutkového stavu je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha určenia, že spoluvlastnícky podiel k predmetnej nehnuteľnosti patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, ktorý tento spoluvlastnícky podiel nadobudol v čase, keď boli žalobkyňa a žalovaný v 1. rade manželmi, ktoré manželstvo uzatvorili dňa 19.09.1998. Na takýto postup má žalobkyňa v súlade s ustanovením § 143 a nasl. Občianskeho zákonníka plné právo. V zmysle § 143 Občianskeho zákonníka platí, že po dobu trvania manželstva platí zákonná domnienka, že všetky veci nadobudnuté za trvania manželstva tvoria bezpodielové

spoluvlastníctvo manželov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či tejto zákonnej úprave zodpovedá formálny zápis v štátnom vedenom registri (v danom prípade v registri nehnuteľností). Keďže medzi nimi nebolo zrušené BSM a ani uzatvorená dohoda o zúžení BSM, o čom žalovaný v 1. rade mal vedomosť, potom postup žalobkyne, ktorá sa domáha určenia, že sporný spoluvlastnícky podiel patrí do BSM, je úplne legitímny. Žalovaní tvrdili, že sporný spoluvlastnícky podiel nepatrí do BSM, keďže nebol nadobudnutý z prostriedkov BSM, v tomto smere ich zaťažovalo dôkazné bremeno najmä žalovaného v 1. rade, aby preukázali existenciu skutočností, ktoré vylučujú sporný spoluvlastnícky podiel z BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, čo v konaní nepreukázali. Obrana žalovaných s poukazovaním na rodinné udalosti, nemôže byť s ohľadom na predmet tohto sporu relevantná. S poukazom na uvedené skutočnosti súd na strane žalobkyne nevzhladol konanie v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel a určil, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. S. L., obec S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX, a to byť č. X na X. p. v bytovom dome so súpisným číslom XXXX, vchod číslo XX, postavenom na parcele číslo XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne A. C., nar. XX.XX.XXXX, a žalovaného v 1. rade T. C., nar. XX.XX.XXXX. Súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni, ktorá mala v konaní plný úspech, priznal voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadli len žalovaní domáhajúci sa jeho zmeny tak, aby žaloba bola v plnom rozsahu zamietnutá a aby im bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%, prípadne aby bolo napadnuté rozhodnutie zrušené a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch poukázali na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP, keď majú za to, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň jeho rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď inak vykonal dostatočné zistenie skutkového stavu. Žalobkyňa v konaní hodnoverným dôkazom nepreukázala ňou v žalobe tvrdené skutočnosti a to predovšetkým v rozsahu, akým spôsobom sa mala podieľať na nadobudnutí danej nehnuteľnosti a aké finančné prostriedky mali byť použité na jej nadobudnutie. Prvoinštančný súd rozhodol len na základe konštatovania žalobkyne a ňou predložených listinných dôkazov, osvojením si jej názoru, hoci dáva do pozornosti súdu vyššej inštancie, že v tomto konaní súd sa nemal právomoc zaoberať sa otázkou platnosti daného právneho úkonu, nakoľko na dohode o odstúpení sa účastníci dobrovoľne a slobodne v medziach zákona dohodli a táto ich dohoda zmluvnej voľnosti neodporovala a v plnom rozsahu spĺňala aj požiadavky zákona. Odstúpenie je v zásade možné dojednať pre akýkoľvek dôvod, ktorý nie je v rozpore so zákonom alebo dobrými mravmi, keď Občiansky zákonník v žiadnom ustanovení nehovorí, že treba dôvod odstúpenia uviesť, čo platí aj v prípade žaloby žalobkyne, nakoľko sa dovoľáva vlastníctva k majetku, ktorý jej nikdy nepatril a na jeho nadobudnutie sa žiadnym spôsobom nepričinila, nakoľko neboli ani použité prostriedky patriace do BSM na jej nadobudnutie! Zo strany žalobkyne nebolo ničím preukázané, že uvedená dohoda o odstúpení by mala byť absolútne neplatným právny úkonom, keď za zmätočné a zavádzajúce považujú aj to, že práve titulom odstúpenia mala byť žalovanému v 1. rade vrátená kúpna cena vo výške 4 500 eur. V rámci konaní o úpravu rodičovských práv žalobkyňa vôbec nepoukazovala na neplatnosť dohody o odstúpení, práve naopak poukazovala len na majetkový prospech žalovaného v 1. rade vo výške 4 500 eur, ktorý by sa mal započítať k jeho schopnostiam platiť výživné. Pokiaľ žalobkyňa nepreukázala, že finančné prostriedky - 4 500 eur boli súčasťou BSM, neuniesla dôkazné bremeno v rozsahu už podanej žaloby, že by aj nadobudnutá vec kúpnu zmluvou do BSM patrila. Zotrvávajú preto na tom, že vec do BSM nepatrí, nakoľko nebola nadobudnutá z finančných prostriedkov patriacich do BSM. Hoci prvoinštančný súd konštatoval spornosť tejto otázky, vec nesprávne právne posúdil v tom, že dôkazné bremeno preukázania spornej otázky preniesol na nich. Pokiaľ sa žalobkyňa dovoľáva určenia bolo jej povinnosťou práve v tomto konaní aj jednoznačne preukázať, že na nadobudnutie veci boli použité prostriedky patriace do BSM, čo nespĺnila, preto jej nárok považujú za nedôvodný, nakoľko predmetná kúpna zmluva stratila platnosť a účinnosť dohodou o odstúpení a vrátení príslušných plnení, keď dávajú do pozornosti aj ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka, že pokiaľ sa žiadnym spôsobom nepodieľa na vyplatení kúpnej ceny, potom sa snaží obohatiť na úkor tretej osoby. Žalobkyňa v danom čase nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu žalovaným v 1. rade vedela o tejto skutočnosti, túto skutočnosť nijako nespórovala a nenamietala, až po tom, keď sa rozhodla opustiť spoločnú domácnosť a po právoplatnosti rozvodového konania, čo je možné považovať za značne účelový krok. V konaní ohľadne

kúpnej ceny zhodne vypovedali akým spôsobom bola vyplatená a že tieto finančné prostriedky neboli použité z prostriedkov patriacich do BSM, a teda žalobkyni nevzniká nárok na predmetný majetok, ale ani morálny nárok na niečo, čo do BSM nikdy nepatrilo.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť, keď požadovala aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Odvolanie žalovaných považuje v celom rozsahu za nedôvodné. Žalovaný v 1. rade ako jej vtedajší manžel nadobudol nehnuteľnosť kúpnu zmluvou za trvania manželstva, o čom ona dôkazné bremeno uniesla, teda vec do BSM patrí. Žalovaní nepredložili žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že predmetná nehnuteľnosť do BSM patrí nemá, žalovaný v 1. rade neunesol dôkazné bremeno, že predmetné nehnuteľnosti zakúpil za svoje výlučné finančné prostriedky. Dohodu o odstúpení od zmluvy považuje za absolútne neplatný právny úkon, k čomu dáva do pozornosti relevantnú časť rozsudku Najvyššieho súdu SR z 20.7.2011 sp. zn. 6Sžo/229/2010. Nestotožňuje sa ani s právnym názorom žalovaných, že súd nebol oprávnený v tomto konaní riešiť otázku platnosti dohody o odstúpení od zmluvy, keďže posúdenie platnosti tejto dohody je práve naopak výsostne otázkou predbežnou, ktorou bol súd oprávnený a povinný sa zaoberať, keď ona by ani nebola oprávnená podať osobitnú žalobu o určenie neplatnosti tejto dohody s poukazom na ustanovenie § 137 písm. d) CSP. Platnosť resp. platnosť dohody sa nemení podľa jej vyjadrení, ak je raz dohoda absolútne neplatná, k jej zhojeniu by nedošlo, ani keby tvrdila, že je platná, preto sa žalovaní snažia len tendenčne poukázat' na tzv. jej „zmätočné“ vyjadrenia v konaní o úpravu rodičovských práv, keď ani v tomto konaní platnosť dohody netvrdila.

7. Žalovaní sa už k podanému vyjadreniu k ich odvolaniu nevyjadrovali.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) výzvou zo dňa 31.3.2021 v zmysle ustanovenia § 382 CSP vyzval strany sporu (prostredníctvom právnych zástupcov) pre uplynutie 3-ročnej lehoty od rozvodu, v lehote 10 dní na vyjadrenie sa k novej aplikácii ustanovenia § 149 ods. 4 OZ (doposiaľ neaplikovaného) a teda i k ne/existencii vyporiadania BSM a k žalobnému petitu rozsudku (jeho zmene/doplneniu a súvisiacim procesným nárokom), na ktorú výzvu z 31.5.2021 žalobkyňa vo vyjadrení z 15.6.2021 uviedla, že navrhuje aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok vo výroku I. nasledovne: Súd určuje, že žalobkyňa A. C., nar. XX.XX.XXXX, je podielovou spoluvlastníčkou o veľkosti 1 nehnuteľnosti nachádzajúcich sa v kat. úz. S. L., obec S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX, a to bytu č. X na X. p. v bytovom dome so súpisným číslom XXXX, vchod číslo XX, postavenom na parcele číslo XXXX/X, spoluvlastníckeho podielu na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavená plocha a nádvorie o výmere 14 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastníckeho podielu na parcele registra „C“ parcela číslo XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 474 m<sup>2</sup> o veľkosti 3768/148334-in. Ďalej uviedla, že požaduje potvrdenie výroku II. o trovách konania a priznanie jej nároku na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V rozhodnom čase bolo napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zákonné, súhlasí s aplikáciou ustanovenia § 149 ods. 4 OZ (pre uplynutie 3 rokov od rozvodu bez uzatvorenia dohody o vyporiadaní BSM alebo podania žaloby na jeho súdne vyporiadanie), keď spoluvlastnícky podiel v 1 prešiel z BSM do podielového spoluvlastníctva po 1 (jej a žalovaného v 1. rade) a ona má na požadovanom určení naliehavý právny záujem z dôvodu zosúladenia faktického stavu so stavom evidovaným v katastri nehnuteľností. Žalovaní na výzvu súdu ani im zaslané vyjadrenie žalobkyne nereagovali. Následne odvolací súd, majú za to, že zo strany žalobkyne sa v podaní zo dňa 15.6.2021 nejedná o zmenu žaloby (podľa ustanovenia § 140 ods. 3 CSP, za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu - v danej veci z ustanovenia § 149 ods. 4 PZ), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku a viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní a podaním žalobkyne z 15.6.2021 dospel k záveru, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia toto síce bolo v plnom rozsahu vecne správne, avšak s ohľadom na uplynutie 3 rokov od rozvodu, nástupu nevyvrátiteľnej právnej domnienky o vyporiadaní medzi manželmi v zmysle ustanovenia § 149 ods. 4 OZ (pre nevyporiadanie BSM do 3 rokov od zániku BSM rozsudkom o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké) a žalobkyňou (v podaní z 15.6.2021) požadovanom petite jej návrhu zostala žaloba dôvodná (už len) voči žalovanej v 2. rade a voči žalovanému 1. rade ako neevidovanému spolu/vlastníkovi predmetnej nehnuteľnosti sa stala právne neopodstatnenou, teda nedôvodnou s dôsledkom zmeny rozsudku podľa ustanovenia § 388 CSP a zamietnutia žaloby voči nemu. Voči žalovanej v 2. rade považoval naďalej odvolací súd návrh za dôvodný (pôvodný i v znení podania žalobkyne z 15.6.2021), preto vo vzťahu k nej sa jedná o rozsudok potvrdzujúci v kontexte ustanovenia § 387 ods. 1 CSP. S ohľadom na výsledok odvolacieho konania (rozhodnutia) žalobkyni odvolací súd priznal nárok na náhradu trov celého konania len voči žalovanej v 2. rade, keď žalovanému v 1. rade tento nárok voči žalobkyni v zmysle ustanovenia § 257 CSP nepriznal, keď dôvody hodné osobitného zreteľa pre takéto

rozhodnutie vzhliadol v tom, že spor vznikol pre jeho konanie, že nakoniec úspešným v spore sa stal až v odvolacom konaní pre uplatnenie právnej domnienky a že jeho odvolanie inak dôvodné nebolo. O výške náhrady bude konať a rozhodovať následne súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP. 9. Nakoľko sa odvolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu voči žalovanej v 2. rade v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, keď na zdôraznenie jeho správnosti aj s ohľadom na odvolacie dôvody uvádza nasledovné.

10. Žalovaní 1. a 2. založili odvolanie na právnom názore, že súd prvej inštancie nemal v prejednávanej veci právomoc zaoberať sa otázkou platnosti dohody o odstúpení od zmluvy, pretože na tomto právnom úkone sa účastníci danej dohody dobrovoľne a slobodne v medziach zákona dohodli a predmetná dohoda neodporovala zmluvnej voľnosti účastníkov konania a v plnom rozsahu spĺňa požiadavky zákona. Na margo (neplatnosti) dohody o odstúpení uviedli, že Občiansky zákonník v žiadnom ustanovení nehovorí, že treba uviesť dôvod odstúpenia. Ďalej namietali, že súd prvej inštancie neuplatnil právne zásady k rozsahu BSM, t. j. ako sa kto z účastníkov pričínil o nadobudnutie danej veci, pričom svojimi výpoveďami spochybnili, že by sa žalobkyňa pričínila o nadobudnutie danej veci, resp. že k nadobudnutiu spornej nehnuteľnosti došlo z prostriedkov patriacich do BSM. Ďalej vytýkali súdu, že dôkazné bremeno na preukázanie spornej skutočnosti (z akých finančných prostriedkov bola nehnuteľnosť nadobudnutá) nesprávne preniesol na nich, pretože bolo práve povinnosťou žalobkyne v tomto konaní jednoznačne preukázať, že na nadobudnutie bytu boli použité prostriedky patriace do BSM.

11. V prvom rade, čo sa týka právomoci súdu preskúmať otázku platnosti dohody o odstúpení od kúpnej zmluvy ako (v rámci) predbežnej otázky, odvolací súd zdôrazňuje, že predmetom tohto konania bolo určenie, že spoluvlastnícky podiel k bytovej nehnuteľnosti (bližšie špecifikovanej vyššie) patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyne a žalovaného 1., resp. (po podaní žalobkyne v odvolacom konaní) že je v 1 podielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Podľa § 3 ods. 1 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon (§ 4 CSP). Právomoc súdov teda predstavuje súhrn oprávnení a povinností súdov pri prejednaní a rozhodovaní vecí vyplývajúcich z porušenia alebo ohrozenia subjektívnych práv. Inak povedané, právomoc súdu predstavuje zákonom stanovený okruh záležitostí vyplývajúcich z právnych vzťahov, ktoré súdy zákonom stanoveným postupom prejednávajú a rozhodujú. Civilný sporový poriadok obsahuje generálnu klauzulu civilnej sporovej právomoci súdov, všeobecné ustanovenie pokrývajúce všetky právne záležitosti súkromnoprávneho charakteru, a na základe konkrétneho zákonného ustanovenia i iné právne záležitosti, ktoré spadajú do právomoci civilných súdov. Pokiaľ by určitá právna záležitosť nebola v kompetenčných predpisoch pokrytá vôbec (teda by nespádala do právomoci žiadneho iného orgánu ochrany práva), platí nevyvrátiteľná domnienka, že patrí do právomoci súdu. Ustanovenie § 137 CSP zakotvuje pozitívnoprávne členenie súkromnoprávných žalôb na viaceré druhy, a to na a) žalobu o splnení povinnosti, b) žalobu o nároku na usporiadanie práv a povinností, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z právneho predpisu, c) žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je, d) žalobu na určenie právnej skutočnosti, keď pripúšťa aj inú žalobu v § 137 CSP výslovným príkladom neuvedenú. Civilný sporový poriadok pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak (možnosť žaloby) vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Napríklad, ak bol zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na kupujúceho (nadobúdateľa) vykonaný na základe neplatnej zmluvy, predávajúci alebo iná tým dotknutá osoba môže žalovať kupujúceho (nadobúdateľa), že je vlastníkom nehnuteľnosti (žaloba na určenie práva). Predávajúci alebo iná tým dotknutá osoba nemá k dispozícii žalobu o určenie neplatnosti kúpnej (alebo dôsledkom obdobnej) zmluvy (takáto žaloba z osobitného právneho predpisu nevyplýva), a to aj pre zmenu vlastníckeho stavu v dôsledku ďalších prevodov. Keďže do právomoci civilných súdov patrí určovanie práv a právnych skutočností, tak ako je tomu v prejednávanej veci - určenie vlastníckeho práva, ktorý nárok vyplýva z hmotného práva - Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie bol nie len oprávnený, ale aj povinný (neviazane od katastrálneho úradu) preskúmať platnosť dohody o odstúpení od zmluvy a vrátení si plnení (majúcej charakter viacstranného a zmluvného úkonu), na ktorej základe došlo k vkladu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti (na pôvodne predávajúcu L. C. - neskôr ako uzatvorila kúpnu zmluvu už len so žalovanou 2.). Zamýšľané právne účinky môže vyvolať len platné odstúpenie od zmluvy, ktoré má (pre zánik právneho dôvodu - titulu nadobudnutia vlastníctva) i vecnoprávne účinky (v dôsledku neho sa obnovuje pôvodný stav) za predpokladu, že vlastníctvo dotknutej nehnuteľnosti nebolo predtým nadobudnuté dobromyseľne treťou osobou. Pokiaľ vznikne spor o platnosť odstúpenia od zmluvy (i relatívnu neplatnosť), jedná sa o občianskoprávny spor, ktorý je oprávnený (obligatórne skúmať a) rozhodnúť jedine súd (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky sp. zn. 6Sžo/229/2010 z 20. júla 2011, publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 5/2014 pod R 81/2014). Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd námietku o nedostatku právomoci súdu prvej inštancie preskúmať platnosť dohody o odstúpení od zmluvy ako predbežnú otázku vo vzťahu k rozhodnutiu o určení, že nehnuteľnosť patrí v časti do BSM žalobkyne a žalovaného 1., resp., že v 1 podielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti, považoval za nedôvodnú. Zároveň sa odvolací súd stotožňuje (a v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie uvedené v bode 18. napadnutého rozsudku) s právnym posúdením neplatnosti dohody o odstúpení od zmluvy, ktoré považuje za správne.

12. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s námietkou žalovaných, že dôkazné bremeno preukázať, že na nadobudnutie vecí boli použité prostriedky patriace do BSM zaťažuje žalobkyňu, pretože dôkazné bremeno zaťažuje toho účastníka, ktorý tvrdí, že vec nadobudnutá počas trvania manželstva nepatrí (z dôvodu výnimiek v § 143 OZ) do BSM, teda že vec bola nadobudnutá síce za trvania manželstva, avšak použité peňažné sumy boli výlučne jeho prostriedky a pod. Teda aj túto skutočnosť posúdil súd prvej inštancie správne. Žalovaní v odvolaní tvrdili, že finančné prostriedky použité na kúpu neboli použité z prostriedkov patriacich do BSM, keď ony zhodne vypovedali, akým spôsobom bola vyplatená kúpna cena. Žalovaní 1. a 2. spočiatku tvrdili, že kúpna cena bola uhradená výlučne z prostriedkov žalovanej 2., potom žalovaná 2. tvrdila, že časť kúpnej ceny (4 500 Eur) poskytla žalovanému 1. ako pôžičku resp. finančnú výpomoc. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súčasťou BSM sú aj prostriedky niektorým z manželov vo forme pôžičky alebo úveru a rovnako tak majetkové hodnoty za tieto prostriedky získané. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na obdobný záver v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 3596/2006, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že „o nabytí vecí za výlučné prostriedky len jedného z manželů nelze uvažovat v případě, že věc je nabyta za prostředky získané půjčkou, byť ji sjednal jen ten manžel, jehož výlučné prostředky byly později na její splacení použity. Bývalý Nejvyšší soud ČSR již v rozsudku z 28. 11. 1969, sp. zn. 8 Cz 36/69, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí jako R 57/1970, zaujal právní názor, že vznikli-li za trvání manželství dluh, z něhož byl zavázán jenom jeden z manželů, který např. uzavřel vlastním jménem smlouvu o půjčce, a bylo-li takto získaných peněz použito na koupi určité věci, tj. byla-li za ně získána určitá majetková hodnota, náleží i tato hodnota za splnění ostatních podmínek uvedených v § 143 ObčZ a bez ohledu na to, zda byla smlouva o půjčce platně uzavřena do bezpodílového spoluvlastnictví. K závazku manžela, který takto opatřil peníze a je povinen je vrátit (ať již jako plnění ze smlouvy o půjčce či jako neoprávněný majetkový prospěch v případě, že smlouva o půjčce nebyla platně uzavřena) a který je vynaložil ve skutečnosti na společný majetek ze svého, se přihlídně při vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví.“ Za situácie, keď mal súd prvej inštancie preukázané, že kúpnu zmluvu uzatváral žalovaný 1. ako kupujúci 1. tvrdiac, že kúpnu cenu uhradil na základe finančných prostriedkov poskytnutých žalovanou 2. (ako kupujúcou 2.) za trvania manželstva, patria veci získané z týchto finančných prostriedkov do masy BSM, a preto odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie posúdil aj uvedenú otázku právne správne (a v plnom rozsahu odkazuje na bod 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Na uvedenom nič nemení ani možnosť zohľadnenia tejto skutočnosti pri vypořádání BSM.

13. Uvedené považoval odvolací súd za podstatné pre rozhodnutie v spore, keď ostatné odvolacie dôvody, vzhľadom k zhora uvedeným podstatným dôvodom pre potvrdzujúce rozhodnutie, v spore vzhliadol už nepodstatnými a ďalej sa nimi nezaoberal, keď nie je povinnosťou odvolacieho súdu dať odpovede na všetky i nepodstatné odvolacie dôvody. Záverom odvolací súd dodáva, že žalovaní v odvolaní neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nebol vysporiadal. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

14. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov odvolací súd pomerom hlasov 3:0 rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).